

Vergaderjaar 2019–2020

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 453

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 oktober 2019

Tijdens het debat over het Preventieakkoord d.d. 3 september jl. heb ik u, in reactie op de (aangehouden) motie van de leden Renkema en Van Kooten-Arissen (Kamerstuk 32 793, nr. 420), toegezegd een brief te sturen over het verstrekken van gratis biologische lunches in primair en voortgezet onderwijs. De leden verzoeken de regering, o.a. op basis van de door hen geschetste resultaten in Zweden, om onderzoek te verrichten naar de kosten en praktische uitvoerbaarheid van gratis, gezonde, biologische lunches in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland, alsmede om de regie en uitvoering daarvan uit handen van de scholen te laten en het geheel voor kosten van VWS te brengen.

In bovengenoemde motie wordt gesteld dat het aantal kinderen met overgewicht op Zweedse scholen nagenoeg is verdwenen. Ik herken dit beeld niet. Ook in Zweden heeft een groot aantal kinderen overgewicht en obesitas, vergelijkbaar met het percentage in Nederland¹.

Onderzoek naar schoollunch

Zowel nationaal als internationaal lopen er onderzoeken naar de mogelijkheden om een gezonde leefstijl onder schoolkinderen te bevorderen, overgewicht te reduceren en kennis over voeding en bewegen te vergroten. Daarbij is ook aandacht voor de effecten op voedingspatronen, gedrag, gezondheid en leerprestaties. Twee van de lopende onderzoeken in Nederland wil ik hier graag onder uw aandacht brengen.

De WUR (Wageningen University & Research) doet, in opdracht van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, onderzoek naar een gezonde schoollunch op basisscholen. Het doel van dit onderzoek is stimuleren van gezond eetgedrag van kinderen in de basisschoollleeftijd door het ontwikkelen van een gezonde en betaalbare schoollunch,

¹ <http://apps.who.int/gho/data/view.main.BMIPLUS1C05-09v?lang=en>

gebaseerd op de Richtlijnen Goede Voeding en rekening houdend met de wensen van kinderen, ouders, scholen en betrokken sectoren. De onderzoeksvragen richten zich op 1) hoe deze lunch eruit moet zien en georganiseerd moet worden, en 2) de effectiviteit van de schoollunch in relatie tot het gehele voedingspatroon en cognitieve prestaties van basisschoolkinderen.

Einde 2020 wordt er op basis van de resultaten een eerste aanzet voor een implementatieplan geschreven, zodat de resultaten na afloop van het project breder beschikbaar zijn.

Daarnaast is twee jaar geleden, met subsidie van de provincie Limburg, de Gezonde Basisschool van de Toekomst ontwikkeld. Vier basisscholen in Landgraaf en Brunssum hebben een nieuwe integrale aanpak opgenomen in hun curriculum. Sport, spel, bewegen, cultuur, sociale omgang en een gezonde lunch staan centraal. Binnen iedere klas is er dagelijks anderhalf uur extra schooltijd voor gezondheid, onder begeleiding van externe medewerkers. Eind 2020 vindt de eindevaluatie plaats.

Ik volg deze onderzoeken en zal op korte termijn met deze initiatiefnemers van de Gezonde Basisschool van de Toekomst in gesprek gaan. Naast de inhoudelijke effectiviteit van het aanbieden van lunches op scholen, is het zeker ook van belang om de kosten en praktische uitvoerbaarheid goed in beeld te brengen. Een dergelijke maatregel vergt immers, naast de directe kosten van de lunch, logistieke aanpassingen aan scholen, extra personele inzet en transport van de levensmiddelen. Op basis van de uitkomsten van de bovengenoemde onderzoeken zal ik beslissen of een nader onderzoek naar de kosten en praktische uitvoerbaarheid van gratis gezonde, biologische lunches in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland wenselijk is en uw Kamer hierover informeren.

Huidige inzet

In Nederland wordt stevig ingezet op de preventie van overgewicht en het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen, mede gericht op het onderwijs. Dit start via de aanpak van het programma de Gezonde Kinderopvang en zet zich voort in de aanpak via het programma Gezonde School voor het po, vo en mbo. Binnen de Gezonde Kinderopvang en de Gezonde School wordt de kans geboden en ingezet op extra aandacht voor o.a. Voeding en Bewegen. Met het Nationaal Preventieakkoord zijn deze programma's ook geïntensiveerd. Bovendien is in het Nationaal Preventieakkoord afgesproken dat er in 2020 950 gezonde schoolkantines zijn. Daarmee is 50% van alle schoolkantines in het VO gezond. Dit alles moet bijdragen aan een gezonder eetpatroon en meer sporten en bewegen bij kinderen in het onderwijs.

Naast de thema's voeding en bewegen in het onderwijs is er ook aandacht voor de gezonde omgeving zoals gezonde schoolpleinen. Hierdoor kunnen scholen door herinrichting hun schoolplein optimaal benutten voor buitenspelen en bewegen.

Daarnaast stimuleren we het drinken van kraanwater. In 2019 en 2020 wordt bij totaal 1000 po-scholen een watertappunt op het schoolplein geplaatst waardoor het drinken van kraanwater een gemakkelijke keuze wordt. Over de voortgang van deze acties wordt u geïnformeerd via de monitor van het Nationaal Preventieakkoord.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis